

siasticae acriore afficerentur nisu ac labore, immo negotia peragenda instaurationem pate-
rentur. Normae, quae memoratis acrosibus proclamabantur plerumque in archivis, in
bibliothecis iam in rem adductae sunt.

Tria autem parallela proposita statutorum regularumque singularibus collectionibus eccle-
siasticis destinanda a locorum Ordinariis Praepositisque religiosorum erga suae ditionis
instituta confirmantur, quod imprimis ipsa archiva dioecesana spectat.

KS. BOLESŁAW KUMOR

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA ABMK ZA ROK 1960

Działalność Ośrodka ABMK na przestrzeni 5 lat jego istnienia omawiają
dwa artykuły ks. dra Stanisława Librowskiego zamieszczone w pierwszym
(s. 10—17) i drugim (s. 131—132) zeszycie niniejszego czasopisma, jak również
informacja zamieszczona przez podpisanego na łamach *Tygodnika Pow-
szechnego*¹.

W niniejszym okresie sprawozdawczym ze zmian personalnych należy
zanotować, że z dniem 10 II 1960 po ks. dr Stanisławie Librowskim zaczął
pełnić funkcję sekretarza generalnego Ośrodka ks. dr Bolesław Kumor.
Od 15 listopada 1960 r. zaangażowano na pełny etat do pracowni mikrofilmo-
wej Ośrodka p. Mariana Hałasę.

1. Kursy szkoleniowe.

W roku sprawozdawczym, w dniach od 4 do 8 lipca, Ośrodek urządził
kurs dla pracowników inwentaryzacji rękopisów bibliotecznych w zbiorach
kościelnych². Program kursu obejmował 5 dni wykładów z 17 różnych te-
matów mieszczących się w 30 godzinach wykładowych. Na wykładowców
zaproszono specjalistów z różnych ośrodków naukowych (Kraków, Poznań,
Warszawa, Wrocław). Wykłady miały na celu nie tylko podanie pewnej sumy
wiadomości teoretycznych, lecz przede wszystkim zapoznanie pracowników
zbiorów kościelnych z zagadnieniem konserwacji i naukowego opracowania
rękopisów bibliotecznych. Uczestnicy kursu (48 słuchaczy) reprezentowali
prawie wszystkie diecezje i prowincje zakonne w Polsce. Opracowane i prze-
pisane na maszynie skrypty z wykładów zostały potem rozesłane uczestni-
kom kursu.

2. Akcja wydawnicza

W r. 1960 ukazał się drugi zeszyt organu Ośrodka *Archiwa, Biblioteki*

¹ Ks. B. Kumor: Porządkujemy zbiory kościelne. *Tyg. powsz. R.* 14: 1960 nr 50 (620)
s. 5—6.

² Ks. B. Kumor: Sprawozdanie z kursu dla pracowników inwentaryzacji średniowiecz-
nych rękopisów bibliotecznych, zorganizowanego przez Ośrodek ABMK w dniach od 4 do 8
lipca 1960 r. *Archiwa, Bibliot. kośc. T.* 2: 1961 z. 1/2 s. 283—288.

i *Muzea Kościelne* w objętości 208 stron, który również jak pierwszy został całkowicie wyczerpany. Na liście współpracowników zeszytu widnieje 11 nazwisk z różnych środowisk kraju. Drugi zeszyt przynosi m. in. 3 artykuły o charakterze metodycznym, z których *Projekt statutu i regulaminu archiwum diecezjalnego* pióra ks. dra Stanisława Librowskiego został zatwierdzony 18 VI 1960 przez J. Em. Ks. Kardynała Prymasa dla Archiwum Archidiecezji Warszawskiej³, a 25 X 1960 przez J. E. ks. bpa Antoniego Pawłowskiego dla Archiwum Diecezjalnego we Włocławku⁴. Dalsze artykuły omawiają poszczególne zbiory kościelne, zaś „Kronika z życia archiwów, bibliotek i muzeów“ przynosi informacje o działalności niektórych tego rodzaju instytucji kościelnych. W „Informacjach i materiałach źródłowych“ podano komunikaty o pewnych zbiorach archiwalno-bibliotecznych i wydrukowano dwa przyczynki źródłowe dotyczące mariańskiego kultu w Polsce średniowiecznej. Podobnie jak pierwszy zeszyt, tak i drugi spotkał się z przychylną oceną odbiorców⁵.

W listopadzie roku sprawozdawczego przygotowano i oddano do druku drugi tom czasopisma *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*, który ukazał się dopiero w r. 1961 w objętości 392 stron.

3. Inwentaryzacja rękopisów

W związku z zamiarami przeprowadzenia ogólnopolskiej inwentaryzacji rękopisów bibliotecznych pod kierunkiem Ośrodka ABMK (zbiory kościelne) i Instytutu Badań Literackich PAN (zbiory państwowe) delegaci Ośrodka brali czynny udział w kilku posiedzeniach Instytutu Badań Literackich, na których dyskutowano formę i treść formularza inwentaryzacyjnego. Na posiedzeniu zarządu Ośrodka postanowiono, że inwentaryzacji w zbiorach kościelnych podlegać będą wszystkie rękopisy o charakterze bibliotecznym do r. 1750.

Celem skontaktowania się z kierownictwem poszczególnych zbiorów kościelnych sekretarz generalny Ośrodka przedsięwziął kilkanaście wyjazdów terenowych (Warszawa, Poznań, Wrocław, Kraków, Opole, Mogiła, Przemyśl, Częstochowa). Równocześnie wydrukowano i rozesłano do bibliotek kościelnych ok. 3000 egzemplarzy kart inwentaryzacyjnych.

4. Mikrofilmowanie zbiorów kościelnych

Zgodnie ze swoim statutem Ośrodek rozpoczął w roku sprawozdawczym pracę nad mikrofilmowaniem kościelnym zbiorów archiwalnych i bibliotecznych. Zarząd Ośrodka postanowił, że mikrofilmowaniu podlegać będą w pierwszym rzędzie „incipity“ i „eksplicyty“ rękopisów bibliotecznych w związku z ich inwentaryzacją, natomiast z archiwaliów — wizytacje księciołów od XVI do XVIII wieku, ze względu na ich wartość źródłową.

1) Mikrofilmowanie zbiorów bibliotecznych:

³ *Wiad. archidiec. warsz.* R. 50: 1960 nr 11—12 s. 653—660.

⁴ *Kron. Diec. włocł.* R. 54: 1960 s. 383—391.

⁵ *Rec.: O. J. Wojnowski CSSR, Aten. kapł. T.* 61: 1960 z. 1 (308) s. 157—160; *J. Wiśliński, Zesz. nauk. KUL.* R. 3: 1960 nr 3 (11) s. 97—99.

- a) Archiwum i Biblioteka Kapituły Metropolitalnej, Kraków . 2509 str.
- b) Biblioteka OO. Franciszkanów, Kraków 120 str.
- c) Biblioteka OO. Dominikanów, Kraków 1576 str.
- d) Biblioteka OO. Bernardynów, Kraków 1210 str.

Razem zmikrofilmowano: 5415 str.

- 2) Mikrofilmowanie zbiorów archiwalnych:⁶
 - a) Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie, Wizytacje kościołów t. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 i 15 3686 str.
- 3) Mikrofilmy zakupione przez Ośrodek ABMK:
 - a) „Ecclesiastica“ zakupione w Bibliotece Narodowej w Warszawie — 128 pozycji, ok. 3160 mb.⁷
 - b) Procesy informacyjne biskupów polskich od końca XVI wieku do r. 1870 — Archiwum Konsystorskie i Archiwum Datarii Apostolskiej, Watykan, 9492 str.⁸
- 5. Prace naukowo-usługowe
 - a) Rozesłano kwestionariusz do bibliotek kościelnych w Polsce, celem sporządzenia centralnej ewidencji kościelnych zbiorów bibliotecznych.
 - b) Opracowano polską bibliografię archiwów, bibliotek i muzeów kościelnych. Kontynuowano prace nad zagraniczną bibliografią kościelnych zbiorów archiwalnych (w wyborze)⁹.
 - c) Na podstawie literatury drukowanej opracowano obecny stan kościelnych zbiorów archiwalnych.
 - d) Sporządzono mapę hierarchii Kościoła rzymsko-katolickiego w Polsce (1 : 500000) z oznaczeniem kościelnej sieci zbiorów archiwalnych, bibliotecznych i muzealnych.
 - e) Pośredniczono w zakupie druków bibliotecznych i bibliograficznych oraz odpowiedziano na liczne zapytania naukowe i fachowe (m. in. z Francji, Niemiec i Zw. Radzieckiego) z dziedziny archiwistyki, bibliotekarstwa i muzealnictwa (m. in. udzielono kilkudniowej porady fachowej na miejscu przy urzędowaniu Biblioteki Archidiecezjalnego Seminarium Duchownego we Wrocławiu).

O. AMBROŻY JASTRZĘBSKI OFM Cap.

PIERWSZY KURS BIBLIOTEKARSKI OO. KAPUCYNÓW PROWINCJI WARSZAWSKIEJ

Koleje losu, jakie zakon Kapucynów w Polsce przechodził w czasach porozbiorowych, sprawiły, że w Nowym Mieście n. Pilicą powstał znaczny księgozbiór klasztorny. Oto bowiem z ówczesnej prowincji polskiej pozo-

⁶ Inwentarz zmikrofilmowanych pozycji ukaże się w niniejszym czasopiśmie.

⁷⁻⁸ Inwentarz nabytych pozycji mikrofilmów ukaże się w niniejszym organie.

⁹ Obie bibliografie ukażą się w następnych tomach tego czasopisma.